

036. De Dáil Éireann, een frankenstein, de Gentse paaz en cholecystitis

1. Fondue eten is fonduen. Hebt u kortgeleden nog gefonduud met een heerlijke vlees- of kaasfondue?
2. Voor een fullprof hoeft geavanceerde, sophisticated, apparatuur zeker niet foolproof te zijn.
3. Het lopendebandwerk in de autofabrieken heet ook wel fordisme en is zo genoemd naar Henry Ford.
4. Er zijn drie soorten franciscanen of kordeliers: kapucijnen, conventuelen en minorieten of minderbroeders.
5. Parlementen hebben opvallende namen: het Vlaams Parlement, de Staten-Generaal, in Denemarken de (het) Folketing, in Rusland de Doema, het Lager- en Hogerhuis in Engeland, de Knesset in Israël, de Sejm [uitspraak: sèm] in Polen, de Cortes in Portugal en Spanje en de Dáil Éireann in Ierland.
6. Een frankenstein is een malafide wetenschapper, die gm-voedsel – de term slaat op genetische manipulatie – etende gedochten creëert.
7. Het franquisme – de aanhangers ervan heten franquisten – is een falangistische politieke beweging in Spanje rond een voormalig dictator.
8. Onze vrolijke frans kent Frans als een koe Spaans. Hij had een leven als vrolijke Frans.
9. Zou je bij het freefichten ook een free kick mogen geven? Dat is wel goed voor free publicity.
10. Een freinetschool is een fremdkörper in het uiterst frêle en heel roerige onderwijswereldje.
11. Fungicide middelen doden schimmels en paddenstoelen, funfur is nepbont, realo is het antoniem van fundi, funest is verderfelijk of pernicious, funshoppen is statten i.t.t. [uitspraak: in tegenstelling tot; *schrijf deze laatste uitdrukking als afkorting*] runshoppen. Opmerking: als schrijver dezes dit dictee eerder herhaald had, had hij in het GDNT [uitspraak gee-dee-èn-tee] eind 2008 twee fouten minder gehad...
12. Mijn future is futuriste, die nogal wat futures, waardevolle termijncontracten, meebrengt.
13. Kent u uw klassieken, in dit geval de futen? Daar horen onder andere bij de geoorde en de gewone fuut, de satijnduiker, en de kleine fuut, de dodaars.
14. Cleistogame bloemen blijven als knoppen gesloten en brengen toch vruchten voort.
15. Zullen we op chic gaan naar de gaaz? Of ligt moeder momenteel in de Gentse paaz?
16. Gabbro is een grofkorrelig gesteente dat bestaat uit basisch plagioklaas en augiet of colofoniumsteen.
17. Een gaffelvormige buis of broekstuk heet Y-buis, een sterke kerel heet een gaillard en een buikkorset heet een gaine [uitspraak: gee-nuh].
18. Een galiameleen is een meloen met lichtgeel vruchtvlees, je zou willen zeggen: dus niet galgroen of biliverdine, maar dat zijn helaas géén kleuren.
19. Galjak is breitschwanz met geringe beharing. Dat breitschwanz is de behaarde huid van te vroeg ter wereld gekomen, onvoldragen lammeren van het persianer of vetstaartschaap. De term galjak komt trouwens uit Oezbekistan.
20. Cholelithiasis is de bekende galsteenziekte. Galblaasontsteking is in het Latijn cholecystitis.
21. Het woord legéring of légering heeft twee betekenissen. De uitspraak verradt wat bedoeld wordt. Hier wordt allereerst legéring bedoeld. Zamak is een legering van zink, aluminium, magnesium en koper, rosemetaal bestaat uit 1 deel tin, 1 deel lood en 2 delen bismut en wordt gebruikt voor het maken van clichés en van letterzetsel. Prinsmetaal of prinsrobertsmetaal lijkt op goud, oreïd is een legering van 90% koper en 10% zink, manganine bevat koper, mangaan en nikkel. Een kwartiermaker zorgt voor de légering. Engels goud is een legéring van 14 delen goud met 6 delen zilver en 4 delen koper, christoffelmetaal is verzilverd nieuwzilver, caliet bestaat uit ferroaluminium en nikkel, de bijna witte legering bathmetaal bestaat uit zink en geelkoper, alpaca is een bepaald

type nieuwzilver, maar ook een Zuid-Amerikaans bergschaap, de kleine lama, en Algerijns metaal ten slotte bestaat uit tin, koper en antimonium.

22. Een garde-manger is een kok voor koude schotels, een garde-meuble een opslagplaats.
23. Met garen en band loop je, garens wind je op een klosje. We kennen kevlar-, nylon- en crêpegaren.
24. Haar man is ook bezig met garen en band. Hij is garentwijnder. Zij is garen-en-bandvrouwkje; ze wilde geen garen-en-bandwinkel vanwege haar garnalerverstand.
25. Er zijn veel gassen. We noemen zyklon B, acetyleneegas, cyaangas, yperiet, lpg en lng.

26. Gasco is een term bij het ombereen en quadrilleren: de twee zwarte azen zijn dan in één hand.
27. Xenien zijn geschenken van gastheren aan gasten. Gasteromyceten zijn buikzwammen.
28. Stresscardiomyopathie [Jaarboek 2007] heet in goed Nederlands het gebrokenhartsyndroom.
29. Bij de behandeling van PTSS [uitspraak: pee-tee-ès-ès], posttraumatische stressstoornis, zijn stressmanagement en stretchoefeningen nuttig en wel speciaal voor stresskippen en -konijnen.
30. Denk eraan te leven en gedenk te sterven: memento vivere en memento mori. Zeg bij dat laatste maar: R.I.P. [uitspraak requiescat in pace; *schrijf deze laatste uitdrukking als afkorting*], rust in vrede.
31. Ten besluite mag u nog een uitdrukking opschrijven: geen spijker is zo klein of men vindt er wel een gaatje voor.

Rein Leentfaar